

Ticari Kredi İşlemlerinde Bankalarca Tahsil Edilen Dosya Masrafının Kredi Müşterisine İadesi

Öz

Mahkeme kararlarıyla bireysel kredi müşterilerinin kullandıkları tüketici kredilerinden tahsil edilen dosya masrafı/istihbarat ücreti gibi masrafların tüketicilerden haksız ve hukuksuz olarak tahsil edildiği gerekçesiyle geri ödenmesine karar verilmesi üzerine ticari kredi müşterilerinin de dosya masrafı gibi masrafların kendilerine iade edilmesi için mahkemelere başvurdukları görülmektedir. Bu makalenin konusunu "ticari kredilerdeki dosya masrafının kredi müşterisine iade edilip edilemeyeceği" oluşturmaktadır.

Rasim YILMAZ¹

Anahtar Kelimeler: Bankalar, Ticari Krediler, Dosya Masrafı, Yargıtay Kararları

Reimbursement of Commercial Loan Application Charges from Banks to Loan Customers

Abstract

Upon court decisions on reimbursement of unlawfully collected fees and commissions such as credit file charges in consumer credit applications to customers, it has been observed that commercial credit customers have also initiated to apply to courts for the return of credit file charges collected from them by banks. The subject of this article is whether credit file charges collected from commercial credit customers by banks should be reimbursed to customers or not.

Keywords: Banks, Commercial Credits, Credit File Charges, Supreme Court Decisions

¹ Prof. Dr., Namık Kemal Üniversitesi-Tekirdağ, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi, rasimyilmaz@nku.edu.tr

1. Giriş

Bankaların bireysel kredi kullandırma süreçlerinde kredi müşterilerinden tahsil ettikleri bir dizi masraf, komisyon ve ücret, kredi müşterileri ve bankalar arasında dava konusu olmuştur. Tüketici İl Hakkem Heyetleri, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 4822 sayılı Kanun ile değişik 6. maddesi ve Avrupa Konseyi'nin 05.04.1993 tarihli, 1993/13/ AET sayılı Yönergesine dayanarak bankaların kredi müşterilerine her sayfasını imza ettirdiği Sözleşme Öncesi Bilgi Formu ile Kredi Sözleşmesinin bankaların genel müdürlüğü tarafından tek taraflı olarak hazırlanan ve matbu hale getirilen standart sözleşme olduğu, şubenin bireysel portföy yöneticileri tarafından kredi satışı esnasında boşluk bölümleri kredi şartlarına ve alınacak masraflara göre doldurularak kullanıma sunulan evraklar olduğu, bu evrakların içeriğini oluşturan sözleşme maddelerinin tek tek, madde madde ve maddelerin çokluğuna bakılmaksızın müşteri ile müzakere edilmesinin mümkün olmadığı, karşılıklı müzakere edilmeksizin tek taraflı olarak oluşturulduğu, sözleşmede yer alan haksız şartların tüketici için bağlayıcı olmayacağı ve bankalar tarafından tüketiciden haksız olarak alınan masraf ve komisyonların tüketicieye iadesine karar vermiştir. Yargıtay kararları da bu yönde olmuştur.

Mahkeme kararlarıyla bireysel kredi müşterilerinin kullandıkları tüketici kredilerinden tahsil edilen dosya masrafı gibi masrafların tüketicilerden haksız ve hukuksuz olarak tahsil edildiği gerekçeyle geri ödenmesine karar verilmesi üzerine ticari kredi müşterilerinin de dosya masrafı gibi masrafların kendilerine iade edilmesi için mahkemelelere başvurdukları görülmektedir. Bu makalenin konusunu "ticari kredilerdeki dosya masrafının kredi müşterisine iade edilip edilemeyeceği" oluşturmaktadır.

2. Bankaların Faiz Dışı Menfaat ve Komisyon Talep Etme Hakkı

Bankaların kredi müşterilerinden yaptıkları işlemlerin karşılığında faiz dışı menfaat ve komisyon talep etme konusundaki temel dayanakları Türk Ticaret Kanunu'na dayanmaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Ücret İsteme Hakkı" başlıklı 20. maddesi "Tacir olan veya olmayan bir kişiye, ticari işletmesiyle ilgili bir iş veya hizmet görmüş olan tacir, uygun bir ücret isteyebilir. Ayrıca

tacir, verdiği avanslar ve yaptığı giderler için, ödeme tarihinden itibaren faize hak kazanır." hükmünü haizdir.¹

01.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun "Faiz Oranları İle Diğer Menfaatler" başlıklı 144. maddesinin "Bakanlar Kurulu, bankaların ödünç para verme işlemleri ve mevduat kabulüne uygulanacak azami faiz oranlarını, katılma hesaplarında kar ve zarara katılma oranlarını, özel cari hesaplar dahil bu maddede belirtilen işlemlerde sağlanacak diğer menfaatlere nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını tespit etmeye, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakmaya yetkilidir. Bakanlar Kurulu, bu yetkilerini Merkez Bankasına devredebilir"² hükmü ile maddede sayılan işlemlerden sağlanacak menfaatlere nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarının tespiti ve bunların kısmen veya tamamen serbest bırakılma yetkisi "Bakanlar Kuruluna" verilmiş ve bu yetkilerin "Merkez Bankasına" devredilebileceği de madde hükmünde yer almıştır.

Bankacılık Kanunu'nun 144. maddesinden aldığı yetkiye istinaden Bakanlar Kurulu'nun 22.11.2006 tarih ve 26354 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 16.10.2006 tarih 2006/11188 sayılı Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarar Katılma Oranları ile Kredi Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Kararının "Diğer Menfaatler" başlıklı 4. maddesi 2. fıkrasında "Bankaların kredi işlemlerinden sağlayacakları faiz dışındaki diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların nitelikleri ile azami miktar ya da oranları ve bunların kısmen ya da tamamen serbest bırakılması Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayımlanacak tebliğlerde düzenlenir"³ hükmü ile tahsil olunacak masrafların nitelikleri ile azami miktar ya da oranları ve bunların kısmen ya da tamamen serbest bırakılması, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayımlanacak tebliğlerle düzenlenmesi öngörülmüştür.

1 14.02.2011 Tarih 27846 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.

2 01.01.2005 Tarih 25983 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan 5411 sayılı Bankacılık Kanunu.

3 22.11.2006 Tarih ve 26354 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan 16.10.2006 Tarih 2006/11188 Sayılı Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarar Katılma Oranları ile Kredi Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğ.

T.C. Merkez Bankası'nın 09.12.2006 tarih ve 26371 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 2006/1 sayılı Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarar Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğ'in 4. maddesinin "Bankalarca reeskont kaynaklı krediler dışındaki kredilere uygulanacak faiz oranları ile faiz dışında sağlanacak diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların nitelikleri ve sınırları serbestçe belirlenir." hükmü ile TCMB, bankalara kredi işlemlerinden faiz dışı elde edilecek menfaat ve komisyonların belirlenmesinde 03.10.2014 tarihine kadar herhangi bir sınırlama getirmemiştir.

28.11.2013 tarih ve 28835 sayılı Resmi Gazete yayımlanan 07.11.2013 tarih ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinin 3. fıkrasında "...Bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar tarafından tüketiciye sunulan ürün veya hizmetlerde ise tüketiciden faiz dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın görüşü alınarak bu Kanunun ruhuna uygun olarak ve tüketiciyi koruyacak şekilde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir."⁴ hükmü ile tüketici kredilerinde faiz dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri konusunda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna düzenleme yetkisi vermiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun 03.10.2014 tarih ve 29138 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "Ücretlerin Sınıflandırılması" başlıklı 6. maddesinin 1. fıkrasında "Kuruluşlar tarafından ücretlendirilebilecek olan ürün veya hizmetler Ek-1'de sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmanın işlemlerin finansal niteliklerine göre ayrımı Kurumun uygun görüşü alınarak Birlikler tarafından yapılır. Bu Yönetmelik ve ekinde yer alanların dışında herhangi bir ürün veya hizmet için ücret alınmaz." hükmü ve "Tüketici Ve Konut Finansmanı Kredilerine İlişkin Ücretler" başlıklı 10. maddesinin 1. fıkrasında "Finansal tüketicilere kullanılacak krediler için kredi ihtiyacının karşılanma-

sına olanak sağlayan sistemin işletilmesi ve operasyonel süreçlerin yönetilmesi amacıyla alınan tahsis ücreti dışında, istihbarat ücreti, kredi işlem fişi ücreti, ödeme planı değiştirme ücreti, değişken taksitli ödeme planı ücreti gibi her ne ad altında olursa olsun başkaca bir ücret alınmaz. Kredi tahsis ücreti, kullanılan kredi anaparasının binde beşini geçemez. Kurul, gerekli gördüğü hallerde bu sınırı artırmaya ve azaltmaya yetkilidir."⁵ hükmü ile bireysel kredilerde tahsil edilebilecek masraf, komisyon ve ücretleri "tahsis ücreti, ekspertiz ücreti ve taşınır ve taşınmaz rehin tesis ücreti" olarak sınırlandırmıştır.

3. Yargıtay'ın Tüketici Kredilerinde Bankaların Faiz Dışı Menfaat ve Komisyon Talep Etme Hakkı Üzerindeki Kısıtlamaları

Yargıtay kararları incelendiğinde, tüketici kredilerinde dosya masrafı iadesinin iki faktöre dayandırıldığı görülmektedir:

a) Bu masrafın zorunlu, makul ve belgeli masraflar olması gerektiği,

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin 07.08.2012 tarih 2012/23738 Esas ve 2012/25211 sayılı kararında "Bankaların tacir olmalarından dolayı yaptıkları masrafları tüketicilerden isteme hakkı bulunduğunu, ancak bu masrafın zorunlu, makul ve belgeli masraflar olması gerektiği" ifadesi yer almaktadır. Yine, Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin 17.06.2011 tarih ve 2011/3576 Esas ve 2011/ 10221 sayılı kararında ".....Kredi verilmesi için gereken zorunlu masrafların neler olduğu konusunda ispat yükü bankaya aittir." denilmektedir.

Dolayısıyla bankaların faiz dışı menfaat ve komisyon talep etme hakkı konusundaki tartışma, talep edilen komisyon veya masrafın zorunlu, makul ve belgeli masraf olup olmadığı noktasında toplanmaktadır. Bankaların talep ettiği masraf ve komisyonları hangi giderler için alındığını kalem kalem tüm giderler için belgelendirmesi gerekmektedir.

b) 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar başlıklı 5. maddesi,

4 28.11.2013 tarih ve 28835 sayılı Resmi Gazete yayımlanan 07.11.2013 tarih ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun.

5 03.10.2014 Tarih ve 29138 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.

Bankaların ve finans kuruluşlarının tüketicilerle yapmış olduğu tüketici kredisi sözleşmeleri ve tüm masrafların ve diğer detayların yer aldığı sözleşme öncesi bilgilendirme formu ve geri ödeme planları ağırlıklı olarak standart sözleşme niteliğindedir. Taraflar arasında yapılan sözleşmelere tüketici işlemi niteliğinde olması nedeniyle 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi uyarınca haksız şart denetimi yapılabilir (Kara, 2015: 31).

Standart sözleşmeler, içeriğini kısmen veya tamamen genel işlem koşullarının oluşturduğu, tarafların karşılıklı müzakereleri sonucu değil, aksine, taraflardan biri veya üçüncü kişi tarafından önceden hazırlanmış hükümlerin kullanıldığı sözleşme tipi olarak tanımlanmaktadır.⁶

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 4822 sayılı Kanun ile değişik 6. maddesi ile sözleşmelerdeki haksız şart "Satıcı veya sağlayıcının tüketiciyle müzakere etmeden, tek tarafı olarak sözleşmeye koyduğu, tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde iyi niyet kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme koşulları haksız şarttır." şeklinde tanımlanmış ve "Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu her türlü sözleşmede yer alan haksız şartlar tüketici için bağlayıcı değildir. Eğer bir sözleşme şartı önceden hazırlanmışsa ve özellikle standart sözleşmede yer alması nedeniyle tüketici içeriğine etki edememişse, o sözleşme şartının tüketiciyle müzakere edilmediği kabul edilir."⁷ denilmek suretiyle sözleşmeler taraflar arasında akdedilirken sözleşme ilkesine bağlı olarak taraflar arasında dengesizliğe yol açacak veya taraf aleyhine olacak bir maddenin hukuken bağlayıcı olmadığını hüküm altına almıştır.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar başlıklı 5. maddesi temel olarak 4077 sayılı kanunun 6. maddesindeki hükümden farkı olmayıp yalnızca 3. fıkrası ile "Bir sözleşme şartı önceden hazırlanmış ve standart sözleşmede yer alma-

sı nedeniyle tüketici içeriğine etki edememişse, o sözleşme şartının tüketiciyle müzakere edilmediği kabul edilir. Sözleşmeyi düzenleyen, bir standart şartın münferiden müzakere edildiğini iddia ediyorsa bunu ispatla yükümlüdür. Sözleşmenin bütün olarak değerlendirilmesinden standart sözleşme olduğu sonucuna varılırsa, bu sözleşmedeki bir şartın belirli unsurlarının veya münferit bir hükmünün müzakere edilmiş olması, sözleşmenin kalan kısmına bu maddenin uygulanmasını engellemez." bir sözleşmedeki haksız şartın standart şart olması halinde bu şartın müzakere edilip edilmediği konusundaki ispat yükünün standart şartın münferiden müzakere edildiğini iddia eden tarafa ait olduğunu düzenlemiştir (Ankara Barosu, 2014: 21)

Avrupa Konseyi'nin 05.04.1993 tarihli, 1993/13/AET sayılı Yönergesinde ve bu yönergeyi iç hukuklarına aktaran Avrupa Birliği ülkelerinde, standart sözleşmede yer alan hükümlerin ve özellikle bu sözleşmelerin içeriğini oluşturan genel işlem koşullarının haksız şart olduğuna ilişkin bir karine öngörülmüştür.

Dolayısıyla, eğer bir sözleşme şartı önceden hazırlanmışsa ve özellikle standart sözleşmede yer alması sebebiyle tüketici içeriğine etki edememişse, o sözleşme şartının tüketiciyle müzakere edilmediği kabul edilmektedir. Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu her türlü sözleşmede yer alan haksız şartlar tüketici için bağlayıcı değildir.

4. Yargıtay'ın Ticari Kredilerdeki Dosya Masrafı Hakkındaki Kararı

Bankalar, dosya masrafının kendilerine geri ödemesi için Tüketici Hakem Heyetlerine başvuran ticari kredi müşterilerinin tüketici kredisi değil ticari kredi kullandığından dolayı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceğini ifade etmektedirler.⁸

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin 29.04.2014 tarih 2014/13315 Esas ve 2014/13503 sayılı kararında,

6 Yargıtay 13. Dairesi'nin 07.08.2012 mahkeme karar tarihli 2012/23738 Esas Numaralı ve 2012/25211 Numaralı Kararı.

7 14.03.2003 tarih ve 25048 sayılı Resmi Gazete yayımlanan 06.03.2003 tarih ve 4822 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun.

8 Bu konuda örneğin bakınız: T.C. Hayrabolu Kaymakamlığı Tüketici Sorunları Hakem Heyeti Başkanlığının 25.08.2014 tarih ve 2014/272 sayılı ve 27.10.2014 tarih ve 2014/450 sayılı kararları; Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin 29.04.2014 mahkeme karar tarihli 2014/13315 Esas Numaralı ve 2014/13503 Numaralı Kararı.

ticari kredi ilişkisinden doğan uyuşmazlıklara tüketici sıfatıyla bakılmasının doğru olmadığı, dolayısıyla taraflar arasındaki ilişkinin 4077 sayılı yasa kapsamında değerlendirilemeyeceği, bununla birlikte taraflar arasındaki soruna 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 20. maddesinde adı geçen “genel işlem koşulları” başlığı altında yaklaşılacağı ifade edilmiştir.

Bankaların kredi müşterilerine her sayfasını imza ettirdiği, kredi müşterisinden alınacak ücret ve komisyonların belirtildiği Sözleşme Öncesi Bilgi Formu ve Kredi Sözleşmesi bankaların genel müdürlüğü tarafından tek taraflı olarak hazırlanan ve matbu hale getirilen standart sözleşmelerdir. Çok sayıda yapılacak sözleşmelerde kullanılmak üzere önceden hazırlanmış bu sözleşmeler 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 20 ila 25. maddelerinde düzenlenen genel işlem koşulları denetimine de tabii tutulabilir ve bu tür sözleşmeler için içerik, kapsam ve yorum denetimi yapılabilir (Kara, 2015: 31).

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 20. maddesinde genel işlem koşulları, “bir sözleşme yapılırken düzenleyen, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleridir” şeklinde tanımlanmıştır. Önceden hazırlanan tipik sözleşme koşulları için genel işlem koşulları terimi kullanılmakta; bu tür sözleşmelere de “tip sözleşme” ya da “formüler sözleşme” denilmektedir. Başta finans ve sigorta şirketleri olmak üzere birçok kişi veya kuruluşun uzmanları tarafından bütün olasılıklar düşünülerek, soyut ve tek yanlı olarak hazırlanan tip sözleşmeler gelecekte kurulacak belirsiz sayıda, ancak aynı şekil ve tipteki hukuki işlemleri düzenlemektedir. Buna karşılık sözleşmenin diğer tarafı, söz konusu genel işlem koşullarının varlığından ya da içeriğinden tam olarak haberdar değildir veya söz konusu genel işlem koşullarını tam olarak anlayıp, olası sonuçları ile birlikte değerlendirebilecek donanımda değildir ya da pazarlık gücüne sahip olmadığından zorunlu olarak kabul etmektedir.

Genel işlem koşullarını içeren sözleşmelerle ilgili; a) Genel işlem koşullarının, sözleşme metninde veya ekinde yer alması, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımamaktadır. b) Aynı amaçla düzenlenen sözleşmelerin metinlerinin özdeş olmaması, bu sözleşmelerin içerdiği hüküm-

lerin, genel işlem koşulu sayılmasını engellemektedir. c) Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel İşlem koşulu olmaktan çıkarmamaktadır. d) Genel işlem koşullarıyla ilgili hükümler, sundukları hizmetleri Kanun veya yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütmekte olan kişi ve kuruluşların hazırladıkları sözleşmelere de niteliklerine bakılmaksızın uygulanmaktadır.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi’nin 29.04.2014 tarih 2014/13315 Esas ve 2014/13503 sayılı kararında “Diğer söyleyişle birey önüne konan sözleşmeye ya tümünden evet ya da tümünden hayır diyecek; “evet ama” diyemeyecek, bazı hükümlerin değiştirilmesini isteyemeyecektir. Örneğin bir tacir ya bankanın önüne koyduğu kredi sözleşmesini imzalayarak krediyi alacak ya da kredi almaktan vazgeçecektir. Aynı şekilde birey ya imtiyaz sahibi şirket tarafından önüne konan abonmanlık sözleşmesini imzalayacak, ya da konutuna elektrik ya da su almaktan vazgeçecektir. Birçok hizmet ya da edimden hiç yararlanmamanın söz konusu olmaması ve “evet ama” deme olanağının da bulunmaması karşısında, bireyin zor durumda kaldığından istemeyerek ama mecburen imzaladığı bu sözleşmelerin uygulanmasında yasanın emredici hükümleri ile korunması gerekmektedir.” açıklamasıyla taraflar arasındaki sözleşmenin tip sözleşme olduğu ve sözleşmede yer alan dosya masrafı gibi kalemlerin genel işlem şartına aykırı olduğuna ve dolayısıyla ticari kredi müşterisine iadesine karar vermiştir.

Dolayısıyla, müşterinin tüketici veya ticari kredi müşterisi olmasından ziyade kredi sözleşmesinin tip sözleşme olup olmadığı, kredi müşterisinin sözleşmenin içeriğine müdahale edip edemediği önem taşımaktadır.

Küçük esnaf kredi için başvurduğunda bankalar, kredi müşterisine tüketici kredisi vermek yerine işletme kredisi vermektedir. Bankaların kullandığı bu tür ticari kredilerin bir kısmı, krediyi kullananlar tarafından bireysel kredi veya ihtiyaç kredisi olarak algılanmaktadır. Örneğin, kahveci gibi küçük esnafın kullandığı düşük meblağlı/kredi genel limitli “business (işletme) kart” benzeri krediler, kredi kullananlar açısından bireysel ihtiyaç kredisi gibi algılanmaktadır.

Özellikle bu tür ticari kredi müşterileri pazarlık gücüne sahip olmadıkları gibi imzaladıkları kredi sözleşmesinin içeriğinden tam olarak haberdar değildir ve bunun yanında kredi işlem koşullarını tam olarak anlayıp, olası sonuçları ile birlikte değerlendirebilecek donanımda da değildir. Genel kredi sözleşmesinin üzerinde veya eklerinde kredi müşterisinden alınan “İş bu taahhünameyi tamamen okudum. Yukarıda belirtilen ücret, komisyon ve prim tutarları üzerinde Banka ile müzakere olarak anlaştığımı, bu tutarları ödemeyi kabul ettiğimi ve taahhünamenin bir nüshasını elden teslim aldım kabul ve beyan ederim.” gibi yazılı beyanlar yok hükmündedir çünkü genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarmamaktadır.

5. Sonuç

Görüş ve kanaatimize göre ticari kredilerde bankalar tarafından tahsil edilen dosya masrafı veya tahsis masrafı, imzalanan sözleşmelerin tip sözleşme olması ve bu masrafların zorunlu, makul ve belgeli masraf olmaması nedenleriyle kredi müşterisinden tahsil edilmemesi gereken masraf türlerinden biridir. Ticari kredi müşterileri mahkemelere başvurduklarında kendilerinden tahsil edilmiş bu masrafları iade alabilirler.

Kaynakça

ANKARA BAROSU TÜKETİCİ HAKLARI KURULU; (2014), 4077-6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun Karşılaştırması, Ankara Barosu Başkanlığı, Ankara, <http://www.ankarabarusu.org.tr/Siteler/2012yayin/2011sonrasikitap/tuketici-kitap-web.pdf>

KARA, İlhan; (2015), “6502 Sayılı TKHK’da Bankacılık İşlemleri Nedeni İle Tüketiciden Alınabilecek Masraflar, BDDK Kararı, Kanuna Aykırı Uygulamalar ve Çözüm Yolları”, İstanbul Barosu Dergisi, 89 (2), ss. 3-53.